

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
«20» 09 2024 ел

КАРАР
№ 235

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы территориясендә
рекреацион максатлар өчен су объектларыннан файдалану кагыйдәләрен
раслау турында

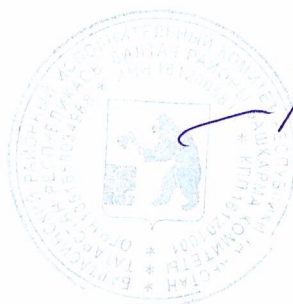
«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 1 өлешенә 28 пункты нигезендә Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты карар бирә:

1. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы территориясендә рекреацион максатлар өчен су объектларыннан файдалану кагыйдәләрен кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (pravo.tatarstan.ru) һәм Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының рәсми сайтында (baltasi.tatarstan.ru) урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты житәкчесенә беренче урынбасарына йөкләргә.

Житәкче

А.Ф.Хәйретдинов

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы территориясендә су объектларыннан рекреацион максатлар өчен файдалану кагыйдәләре

1. Төп нигезләмәләр

1.1. Әлеге Кагыйдәләр су объектларыннан рекреацион максатлар (туризм, физик культура һәм спорт, гражданның ялын оештыру һәм сәламәтлеген ныгытуны оештыру, шул исәптән балаларның ялын һәм аларны савыктыруны оештыру) өчен файдалануны регламентлаштыралар һәм Россия Федерациясенең 2006 елның 3 июнендәге 74-ФЗ номерлы Су кодексы (25.12.2023 ред.), башка федераль законнар белән гамәлгә ашырылалар.

1.2. Әлеге Кагыйдәләрдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

- акватория – табигый, ясалма яисә шартлы чикләр кысаларындагы су киңлеге;
- су хужалыгы - су объектларын өйрәнү, алардан файдалану, саклау буенча икътисадый һәм башка эшчәнлек төрләре, шулай ук суларның тискәре йогынтысын булдырмау һәм аның нәтижәләрен бетерү:
  - су ресурслары – су объектларындагы һәм файдаланыла торган яисә файдаланырга мөмкин булган жир өсте һәм жир асты сулары;
  - су объекты-суларның характерлы формалары һәм су режимы билгеләре булган табигый яисә ясалма сулык, су агымы йә суларның даими яисә вакытлыча туплануы булган башка объект;
  - су режимы – су объектында суның биеклеге, чыгымнары һәм күләме вакытында үзгәрү;
  - су фонды - Россия Федерациясе территориясе чикләрендә су объектлары жыйелмасы;
  - судан файдаланучы-су объектларыннан файдалану хокукы бирелгән физик зат яисә юридик зат;
  - су хужалыгы системасы - гидротехник корылмалардан нәтижәле файдалануны һәм су ресурсларын саклауны тәмин итү өчен билгеләнгән су объектлары комплексы;
  - су төбе җир - су объектларының төбе, төптән тирәнәйтү, гидротехник эшләр башкарганда, гидротехник һәм башка корылмаларны, ясалма утрауларны төзегәндә, эксплуатацияләгәндә, су объектларында урнашкан җайланмаларны, Россия Федерациясенең эчке су юлларын барлыкка китергәндә һәм карап тотканда, суларның тискәре йогынтысын булдырмый калганда һәм аның нәтижәләрен федераль законнарда билгеләнгән башка очракларда юкка чыгарганда алынган җир;
  - дренажлы су - су объектларына агызу өчен дренажлы корылмалар тарафыннан бүлеп бирелә торган су;
  - су объектларыннан файдалану (судан файдалану) - Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектларының, муниципаль берәмлекләренең, физик затларның, юридик затларның ихтияжларын канәгатьләндерү өчен су объектларының төрле ысулларыннан файдалану;
  - суларның тискәре йогынтысы - су басу, су күмү яисә су объектларының ярлары жиимерелү;
  - су объектларын саклау - су объектларын саклауга һәм торгызуга юнәлдерелгән

чаралар системасы;

- агынты сулар - яңгыр, кар, инфильтрация, су сиптерү, дренаж сулары, аларны су объектларына чыгару (ташлау), кулланганнан соң гамәлгә ашырыла торган ташландык суларны агызу үзәкләштерелгән системасыннан чыккан һәм башка сулар.

- су объекттын рекреацияләү зонасы - ул су объекты яисә аның янәшәсендәге яры, халыкның күпләп ял итүе һәм коену өчен файдаланыла торган су объекты.

2. Су объектларын яисә аларның өлешләрен рекреацион максатларда файдалану өчен каралган билгеләүгә таләпләр.

2.1. Су объектлары яисә аларның рекреацион максатларда файдалану өчен каралган өлешләре гамәлдәге законнар нигезендә билгеләнә.

2.2. Су объекттын рекреацияләү зонасының яр буе территориясе санитария һәм янгынга каршы нормаларга һәм кагыйдәләргә туры килергә тиеш.

Су объектларының рекреация зоналары агым уңаена агып төшүче сулар урыныннан кимендә 500 метр югарырак, порттагы гидротехник корылмалардан, пристаньнардан, причаллардан, нефть жайланмаларыннан 250 м югарырак һәм 1000 м дан да түбәнрәк булмыйча урнашкан.

Коену өчен бирелгән һәм агым уңаена 500 м га кадәр югарырак урыннарда кер юу һәм хайваннар коену тыела.

Коену урынында су көзгесенә майданы агымсуда бер су коенучы өчен кимендә 5 кв. м , ә агымсыз сулыкта 10 - 15 кв. м тәмин итәргә тиеш. Һәр кешегә кимендә 2 кв.м пляж майданы туры килергә тиеш.

Коену өчен билгеләнгән урыннарда грунт сулары, чоңгыллар, бүрәнкәләр һәм секундына 0,5 метрдан артык агым чыгарга тиеш түгел. Коену урыннарында йөзү чикләре бер-берсеннән 25 - 30 м ераклыкта һәм 1,3 м тирәнлектәге урыннан 25 м га кадәр ераклыкта урнашкан кызгылт сары төстәге калкавычлар (буйкалар) белән билгеләнә.

Участок төбе су үсемлекләреннән, тамырлардан, ташлардан, пыялалардан һәм башка предметлардан азат булырга, ике метр тирәнлеккә кадәр акрынлап авышлык булырга тиеш.

Пляж билгеләнгән санитария таләпләренә жавап бирергә тиеш.

Су коену сезоны башланыр алдыннан сулык төбе йөзү чигенә кадәр водолазлар тарафыннан тикшерелергә һәм су үсемлекләреннән, тамырлардан, ташлардан, пыялалардан һ. б. чистартылырга, 1,75 м тирәнлеккә кадәр уйсу урыннарысыз, полосаның киңлегенә ярдан кимендә 15 м булырга тиеш.

2.3. Су объектларын рекреацияләү зоналары әлегә Кагыйдәләрдән алынган стендлар, суда бәхетсезлек очраklarын профилактикалау материаллары, су һәм һава температурасы турындагы мәгълүматлар белән жиһазландырыла, тиешле күләмдә ятаклар, тентлар, кояштан саклану зоналары белән тәмин ителә.

2.4. Су объектларын рекреацияләү зоналарында су коену сезоны чорында зыян күрүчеләргә медицина ярдәме күрсәтү өчен медицина персоналының кизү торынын оештыру мөмкин.

Су объекттын рекреацияләү зоналары, кагыйдә буларак, радиофикацияләнгән, телефон элементәсе булырга һәм шәһәр транспорты белән тәмин ителергә тиеш.

Массакүләм ял итү урыннарында спиртлы эчемлекләр сату бөтенләй тыела.

2.5. Түбәндәгеләр тыела:

- кисәтүләр һәм тыелган язлар белән щитлар (аншлаглар) куелган урыннарда коенырга;

- жиһазландырылмаган, таныш булмаган урыннарда коенырга;

- йөзү чикләрен билгеләүче калкавычлардан үтеп йөзеп чыгарга;

- моторлы, жылкәнле судноларга, ишкәкле көймәләргә һәм башка суда йөзү чараларына якын йөзеп килү;

- катерлардан, көймәләрдән, причаллардан, шулай ук әлегә максатлар өчен

яраклаштырылмаган корылмалардан суга сикерү;

- сулыкларны пычратырга һәм чүпләргә;
- спиртлы эчемлекләр эчәргә, исерек хәлдә коенырга;
- үзең белән эт һәм башка хайваннарны алып килергә;
- яр буенда, гардеробларда һәм чишенү урыннарында кәгазь, пыяла һәм башка чүп-чар калдырырга;

- туп белән һәм спорт уеннарында бу максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда уйнарга, шулай ук суда коенучыларны батыру һәм тотып алу белән бәйлә шаярулар кулланырга;

- хәвеф турында ялган шау-шу куптарырга;
- такталарда, бүрәнәләрдә, ятакларда, автомобиль камераларында, кабартылган матрацларда йөзәргә;

- йөзүгә өйрәткәндә куркынычсызлык өчен җаваплылыкны укыта яисә тренировкалар үткәрә торган укытучы (инструктор, тренер, тәрбияче) йөртә;

- йөзүгә өйрәтү махсус билгеләнгән урыннарда үткәрелергә тиеш;

- һәр гражданин су өстендәге бәла-казага таручыга хәлләреннән килгәнчә ярдәм күрсәтергә тиеш.

Суда бәхетсезлек очракларын кисәтү буенча, радиотрансляция җайланмалары, стендлар, профилактик материал белән фотовитриналар кулланып, даими рәвештә аңлату эшләре алып барылырга тиеш.

2.6. Су объектларын рекреацияләү зоналары администрациясе, ял базасы һәм йөзү бассейннары өчен суда иминлек чараларын күрү өлешендә кече суднолар буенча Дәүләт инспекциясе вәкилләренең күрсәтмәләре мәҗбүри.

3. Ял зоналарын һәм башка территорияләрне, су объектларынан яисә аларның өлешләреннән рекреацион максатлар өчен файдалануга бәйлә пляжларны да кертеп, билгеләү таләпләре.

3.1. Халыкның күпләп ял итү урыннарына(зоналарына) шәһәрләренең генераль планнарында, шәһәр яны зонасын планлаштыру һәм үстерү схемаларында, курорт зоналарын оештыру, шифаханәләр, ял йортлары, пансионатлар, туризм базалары, халыкның ялын оештыру (шәһәр пляжлары, парклар, спорт базалары һәм ачык һавада аларны төзү) өчен жирле үзидарә органнары карарларында бүлөп бирелгән территорияләрне кертергә кирәк.

3.2. Массакүләм ял итү урыны (алга таба - ял итү урыны) булып иҗтимагый кинлек, яшелләндерелгән территория тора. Ул рекреация максатларында интенсив файдалану өчен тиешле рәвештә төзекләндерелгән, шулай ук әлегә участка урнашкан һәм ял итү урыны объектлары һәм территорияне төзекләндерү элементларына, шулай ук кече архитектура формаларына карый торган функциональ йөкләнеш булган вакытлы һәм даими корылмалар комплексы гамәлдәге кануннар нигезендә бүлөп бирелгән.

Ял итү урыннарында су объекты яисә аның су коену өчен файдаланыла яисә билгеләнгән өлеше, спорт-савыктыру чаралары һәм башка рекреация максатлары булырга мөмкин.

3.3. Яңа ял урыннары булдыру турында карар Генераль план, жирдән файдалану һәм территориядә төзелеш кагыйдәләре нигезендә Балтач муниципаль районының шәһәр һәм авыл жирлекләре тарафыннан кабул ителә.

3.4. Эчә торган су белән рекреация зоналарын тәэмин иткәндә, аның "ГОСТ Р 51232-98" Россия Федерациясенең дәүләт стандарты. Эчә торган су. Сыйфатны контрольдә тоту һәм оештыру ысулларына гомуми таләпләр" гә туры килүен тәэмин итәргә кирәк.

Душ җайланмалары куйганда, аларда эчәргә яраклы су бирелергә тиеш (2.7 нче йорт №17.1.5.02-80).

Бәдрәфләр урнаштырганда агынты суларны чистарту корылмаларына бүлөп

жибәрүне тәмин итә торган канализация каралган булырга тиеш. Канализация булмаган очракта, су үткәрми торган чокырлар булдыру зарур.

Пляжлар төзөгәндә - пляжда медицина пункты һәм күзәтү вышкасы булган коткару станциясе бинасы каралырга тиеш.

3.5. Чүп контейнерлары ял итү зонасыннан читтә, уңайлы килү юллары булган бетонланган майданчыкларга урнаштырылырга тиеш. Чүп-чар көн саен чыгарылырга тиеш.

3.6. Рекреация зонасы янында шәхси һәм жәмәгать транспортының ачык автостоянкаларын урнаштыру каралырга тиеш.

30 автомашина сыйдырышлы ачык автостоянка рекреация зонасы чикләреннән 50 метрдан да ким булмаган аралы ераклыкта, 100 автомашина сыйдырышлылыгы 100 метрдан ким булмаган ераклыкта, 100 автомашинадан күбрәк сыйдырышлылыгы 200 метрдан да ким булмаган ераклыкта булырга тиеш.

Рекреация зонасыннан ачык автостоянкаларга кадәр санитар-саклык өзешләре яшелләндерелергә тиеш.

4. Су коену сезонун ачу һәм ябу срокларына таләпләр.

Жәйге чорда һава температурасы 18 градустан югары күтәрелгәндә һәм су объектларын рекреацияләү зонасында суның уңайлы температурасын билгеләгәндә, Балтач муниципаль районы шәһәр һәм авыл жирлекләренең норматив-хокукый актлары белән су коену сезонун ачу һәм ябу сроклары билгеләнә.

5. Су объектларыннан яисә аларның өлешләреннән рекреацион максатлар өчен файдалануга бәйле чаралар уздыру тәртибе.

5.1. 1999 елның 30 мартыннан 52-ФЗ номерлы “Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында”гы Федераль законның 18 (1 п.п., 3) статьясы таләпләре нигезендә:

- эчәргә яраклы һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәмин итү максатларында, шулай ук дөвалау, савыктыру һәм рекреация максатларында кулланыла торган су объектлары, шул исәптән шәһәр һәм авыл торак пунктлары чикләрендә урнашкан су объектлары (алга таба - су объектлары) кешегә зарарлы йогынты ясаучы биологик, химик һәм физик факторлар чыганагы булмаска тиеш.

Су объектларының кеше өчен куркынычсызлыгы һәм (яисә) зарарсызлыгы критерийлары, шул исәптән суда химик, биологик матдәләреннән, микроорганизмнарның рөхсәт ителгән ахыргы концентрацияләре, радиация фоны дәрәжәсе санитария кагыйдәләре белән билгеләнә.

5.2. Су объектын конкрет күрсәтелгән максатларда куллану су объектынның санитария кагыйдәләренә һәм су объектыннан халыкның сәламәтлеге өчен куркынычсыз файдалану шартларына туры килүе турында санитария-эпидемиологик нәтижә булган очракта рөхсәт ителә.

5.3. Су объектларын саклау, аларның пычрануын һәм чүпләнүен булдырмау өчен, Россия Федерациясе законнары нигезендә, федераль дәүләт санитар-эпидемиологик күзәтчелекне гамәлгә ашыручы органнар белән килештерелгән, су объектларына зарарлы йогынтыларның иң чик мөмкин нормативлары, су объектларына химик, биологик матдәләрне һәм микроорганизмнарны жибәрүнең иң чик мөмкин нормативлары билгеләнә.

5.4. Су объектлары халыкның сәламәтлеге өчен куркыныч тудырган очракта, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимияте органнары, жирле үзидар органнары, индивидуаль эшкарлар һәм юридик затлар аларның вәкаләтләре нигезендә күрсәтелгән су объектларыннан файдалануны чикләү, туктатып тору яисә тыю буенча чаралар күрергә тиеш.

5.5. Россия Федерациясе Су кодексының 2006 елның 3 июнендәге 74-ФЗ номерлы

статьясының 1.1 пункты нигезендә су объектлары акваториясен рекреацион максатлар, шул исәптән пляждан файдалану өчен дә, су объектының яр буе полосасы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә хокук ияләре һәм судан файдаланучылар гамәлгә ашырырга мөмкин.

5.6. Су объектларының яр буе полосаларын рекреацион максатларда файдаланучы юридик затларга һәм индивидуаль эшқуарларга су объектының санитария кагыйдәләренә һәм нормативларына туры килүе турында санитария-эпидемиологик нәтижә алуны тәмин итәргә кирәк. Санитар-эпидемиологик нәтижәнең гамәлдә булу вакыты жәйге сезонга билгеләнә.

Су объектын рекреацион максатларда файдалануга санитар-эпидемиологик нәтижә алу өчен мөрәжәгать итүчегә Татарстан Республикасы (Татарстан) буенча Роспотребнадзор идарәсенә Балтач районы территорияль бүлегенә гариза һәм “Татарстан Республикасы гигиена һәм эпидемиология үзәге” сәламәтлек саклау федераль бюджет учреждениесе яисә башка аккредитация оешмасы үткәргән экспертиза нәтижәләре буенча пляж территориясеннән рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру планлаштырыла торган су объектының су сыйфаты һәм туфрак (ком) сыйфаты буенча лаборатор тикшеренүләр нәтижәләренә нигезләнәп, гариза һәм эксперт бәяләмәсен тәкъдим итәргә кирәк.

5.7. Балтач муниципаль районы территориясендә Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы шәһәр һәм авыл жирлекләренә ел саен рекреациянең билгеләнгән зоналарында "пляж сезонның" оештырырга, сулыктан файдалану шартнамәләрен эзәрләргә һәм төзәргә кирәк, алар нигезендә Россия Федерациясе Су кодексының 11 статьясындагы 1 яисә 3 өлешләре, 15, 47, 49 һәм 50 статьялары, Россия Федерациясе субъектлары милкендәге яисә муниципаль берәмлекләр милкендәге (алга таба - су объекты) су объектлары файдалануга бирелә, алар нигезендә пляжларны эксплуатацияләү өчен су объектлары акваторияләре тарафыннан гомуми файдаланудагы су объектының яр буе полосасы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалану максатларында бирелә.

6. Рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен кирәкле су коену зоналарын һәм башка зоналарны билгеләүгә таләпләр.

Ял итү урыннары рекреация зоналарында Россия Федерациясенә жир, су, урман һәм шәһәр төзелеше кодекслары нигезендә төзелә.

Ял итү урыннарына ял итү зоналары, бозга чыгу урыннары, пляжлар, су коену урыннары, су өстендәге спорт объектлары, сәламәтләндерү һәм профилактик процедуралар кабул итү өчен объектлар һәм корымалар керә. Территориядә һәм акваториядә кулланыла торган ял урыннары инфраструктурасы объектлары, жиһазлар һәм эшләнмәләр тиешле техник регламентлар, милли стандартлар һәм кагыйдәләр жыентыклары таләпләрен канәгатьләндерергә тиеш. Ял итү урыннарында күрсәтелә торган хезмәтләр милли стандартлар таләпләренә туры килергә тиеш. Ял итү урынында квалификацияле персонал хезмәт күрсәтергә тиеш. Һәр ял урыны өчен җаваплы эксплуатант урнаштыралар. Ял итү урыннарында эш режимнарын, эксплуатацияләү буенча кагыйдәләренә һәм таләпләренә, шулай ук су-коткару станцияләренә һәм постларның составын, дислокациясен һәм җаваплылык зонасын урнаштыралар. Ял итү урыннары бер яки берничә жир кишәрлегендә һәм су объектлары акваторияләрендә төзелергә мөмкин. Территорияләр һәм су объектлары житәрлек рекреацион сыешлы булырга тиеш. Исәпләүләр махсулашкан оешмалар тарафыннан үткәрелә. Ял итү урыннарында аларның торышының әлегә стандарт таләпләренә туры килүенә мониторинг үткәрәләр. Су объектыннан яисә аның урыныннан рекреацион максатларда файдалануны гамәлгә ашыручы суны кулланучы су объектын саклау, аны пычранудан, чүпләнүдән һәм ярлыландырудан кисәтү чараларын, шулай ук су кодексы һәм башка федераль законнар нигезендә әлегә күренешләрен нәтижәләрен бетерү чараларын гамәлгә ашырырга тиеш.

7. Су объектларын саклауга таләпләр.

7.1. Су объектлары милекчеләре су объектларын саклау, аларның пычрануын, суларның чүпләнүен һәм саегуын булдырмау чараларын, шулай ук күрсәтелгән күренешләренә нәтижәләрен бетерү чараларын гамәлгә ашыра. Федераль милектәге, Россия Федерациясе субъектлары милкендәге, муниципаль берәмлекләр милкендәге су объектларын саклау Россия Федерациясе Су кодексының 24 - 27 статьялары нигезендә дәүләт хакимиятенә башкарма органнары яисә жирле үзидарә органнары тарафыннан үз вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашырыла.

7.2. Муниципаль берәмлекләр милкендәге су объектларына карата жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- 1) мондый су объектларына ия булу, аннан файдалану, аның белән эш итү;
- 2) суларның тискәре йогынтысын булдырмый калу һәм аның нәтижәләрен бетерү чараларын гамәлгә ашыру;
- 3) мондый су объектларын саклау чараларын гамәлгә ашыру;
- 4) мондый су объектларыннан файдаланган өчен түләү ставкаларын, бу түләүне исәпләү һәм алу тәртибен билгеләү.

8. Су объектларыннан яисә аларның өләшләренән рекреацион максатлар өчен файдалану һәм аларны саклау өчен кирәкле башка таләпләр.

8.1. Дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге һәм гомуми файдаланудагы су объектынң яр бие полосасы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә пляжлардан файдалану өчен кирәкле су объектлары акваториясенән файдалану, шулай ук физкультура-спорт оешмалары, балаларны ял иттерү һәм савыктыру оешмалары тарафыннан алардан рекреацион максатлар өчен файдалану, ветераннарның, өлкән яшьтәге гражданның, инвалидларның ялын оештыру буенча федераль законнар нигезендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы туроператорлар яки турагентлар өчен аукцион үткәрмичә төзелә торган судан файдалану шартнамәсе нигезендә гамәлгә ашырыла.

8.2. Архитектур-төзелеш проектлау, төзү, реконструкцияләү, биналарны, корылмаларны файдалануга кертү һәм эксплуатацияләү, рекреацион максатлар өчен корылмалар, шул исәптән пляжларны төзекләндерү өчен дә, су законнары һәм шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы законнар нигезендә гамәлгә ашырыла.

8.3. Су объектларының су саклау зоналары чикләрен һәм яр бие яклау полосалары чикләрен билгеләү, моңа рекреацион максатлар (туризм, физик культура һәм спорт, гражданның ялын һәм сәламәтлеген ныгытуны оештыру, шул исәптән балаларның ялын оештыру һәм аларны савыктыру) өчен кулланыла торган территорияләрдә махсус мәгълүмати билгеләр ярдәмендә жирлектә билгеләнүне дә кертеп, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

8.4. Су объектларыннан файдаланганда физик затлар, юридик затлар су хужалыгы чараларын әлегә Кодекс һәм башка федераль законнар, шулай ук жир өсте су объектларын саклау кагыйдәләре һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте раслаган жир асты су объектларын саклау кагыйдәләре нигезендә башкарырга тиеш.